

گنجینه سوال رایگان

+ پاسخ تشریحی

یاوران دانش

راه های ارتباطی با ما:

www.Dyavari.com

۰۲۱-۷۶۷۰۳۸۵۸

۰۹۱۲-۳۴ ۹۴ ۱۳۴

۱- در مورد بیت زیر چند گزاره کاملاً درست است؟

«گفتی که ابر گشت فلانی ز آب چشم / این ابر مدتی است که اندر هوای توست»

الف- آرایه تکرار و تشبیه در بیت مشاهده می‌شود.

ب- دارای لحن و آهنگی آرام است.

ج- محتوای آن عاشقانه است.

د- حالت اندوه را به مخاطب می‌رساند.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۲- ترتیب و توالی ابیات از نظر مفاهیم «فروتنی، خردمندی، شدت جنگ و مدهوشی» در کدام گزینه درست آمده است؟

الف- خرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست / جبهه واکرده‌ای پیوسته چون گل بایدهش

ب- قطره‌آبی که دارد در نظر گوهر شدن / از کنار ابر تا دریا تنزل بایدهش

ج- تا به کرم خرده‌نگیری که من / غاییم از ذوق حضور ای صنم

د- زمین آمد از سم اسپان به جوش / به ابر اندر آمد فغان و خروش

(۱) الف، ج، د، ب (۲) ب، الف، د، ج (۳) ب، د، ج، الف (۴) الف، د، ب، ج

۳- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) پس از شناسایی لحن مناسب با حال و هوای محتوای اثر، خواندن اتفاق می‌افتد.

(۲) خواندن دقیق متن، نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون است.

(۳) برای درک ارتباط طولی و فهم محتوایی لازم است تا تمام اثر یک‌باره و بی‌گسست خوانده شود.

(۴) پس از خوانش، نگاهی کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ ضروری است.

۴- همه‌ی گزینه‌ها با بیت زیر مفهوم مشترک دارند، به جز .....

«نه من ز بی‌عملی در جهان ملولم و بس / ملالت علما هم ز علم بی‌عمل است»

(۱) عمل با علم چون شد یار و هم پشت / نماند دیو را جز باد در مشت

(۲) چو علم آموختی رو در عمل آر / که تا یابی به نزد حضرتش بار

(۳) از تار و پود علم و عمل دامی ار تنیم / «فیض» اوفتد همای سعادت به دام ما

(۴) عشقت ز ابد تا به ازل می‌بینم / یک سایه‌ی او علم و عمل می‌بینم

۵- کلمه تکراری در کدام گزینه هم‌معنی است؟

(۱) جهان جهان را به مردی درنگی / روان روان را به رادی قراری

(۲) گشادی چشم خواب‌آلود را باز / در فتنه به عالم کرده‌ای باز

(۳) مهر آن مهر فروغی نپذیرد نقصان / نور خورشید فروزنده نگردد کم و بیش

(۴) چون روان شد از برم عمر عزیز / دل روان شد از بدن، جان از پیاش

۶- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- مردۀ بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم / دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم
 دیده سیر است مرا، جان دلیر است مرا / زهر شیر است مرا، زهره تابنده شدم
 (۱) سروده مولوی و از کتاب غزلیات شمس است.
 (۲) وزن ضربی، شاد و شورانگیز است.
 (۳) جمله‌های کوتاه و سبک و اثرگذار، تأثیر شعر را بیش‌تر کرده است.
 (۴) تناسب وزن و عاطفه، دقیق و اثرگذار نیست.

۷- در کدام بیت لحن حماسی دیده نمی‌شود؟

- (۱) بیا تا همه دست نیکی بریم / جهان جهان را به بد نسپریم
 (۲) خروش آمد و ناله کرنای / دم نای رویین و هندی درای
 (۳) چنین دان که جان برترین گوهر است / نه زین گیتی از گیتی دیگر است
 (۴) گر در طلبت ما را رنجی برسد شاید / چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها

۸- کدام بیت از نظر آهنگ و موسیقی با بیت زیر متفاوت است؟

- «همه پاک زین شهر بیرون شوید / به تاریکی اندر به هامون شوید»
 (۱) چو بر زد ز خرچنگ تیغ آفتاب / بفرسود رنج و بیالود خواب
 (۲) به گوش من آید به تاریک شب / که بگشاید از رنج یک مرد لب
 (۳) باز گشاد از گره آن بند را / داد طرب داد شبی چند را
 (۴) طالع کارم به زبونی در است / دل به کمی غم به فزونی در است

۹- چند بیت از ابیات زیر، آرایه «تکرار» دارند؟

- الف- چگونه تاب تجلی عشقت آرد دل / چو تاب مهر تحمل نمی‌کند خاره
 ب- مکن که می نخوری بر جمال گل یک ماه / که باز ماه دگر می خوری پشیمانی
 ج- نشد شیرینی گفتار من از شوربختی کم / که بحر تلخ‌رو، شیرینی از گوهر نمی‌شوید
 د- دارم اگرچه دست به معشوق در کمر / حیرت همان به کوه و کمر می‌دواندم
 هـ- عقل را کرده قایل سورت / مایه را کرده قایل صورت

- (۱) پنج (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۰- مفهوم کلی کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) گر عزم جفا داری سر در رخت اندازم / و راه جفا گیری جان در قدمت ریزم
 (۲) عشق‌بازی چیست سر در پای جانان باختن / با سر اندر کوی دلبر عشق نتوان باختن
 (۳) گر برود جان ما در طلب وصل دوست / حیف نباشد که دوست‌تر از جان ماست
 (۴) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر / کاین سر پر هوس شود خاک در سرای تو

۱۱- کدام گزینه به شناسایی و استخراج نکات زبانی و ادبی متن اشاره نمی‌کند؟

- ۱) کاربرد شبکه معنایی (شرم، حیا، آرم)، آوردن ترکیبات تازه
- ۲) هوشیاری و اغتنام فرصت، خوشی‌های زودگذر
- ۳) بهره‌گیری از تمثیل، کاربرد لغات عربی
- ۴) کاربرد واژه‌های متضاد (غریب، قریب)، آوردن ردیف‌های طولانی

۱۲- در کدام بیت واج آرای مصوت دیده نمی‌شود؟

- ۱) لبخند تو خلاصه خوبی‌هاست / لختی بخند که خنده گل زیباست
- ۲) جان بی‌جمال جانان میل جهان ندارد / هر کس که این ندارد حقا که آن ندارد
- ۳) افسوس که بی‌فایده فرسوده شدیم / وز داس سپهر سرنگون سوده شدیم
- ۴) گفتم آتش در زخم آفاق را / گفت سعدی در نگیرد با منت

۱۳- واج آرای مصوت کوتاه (-) در همه گزینه‌ها کاملاً احساس می‌شود به جز ..... .

- ۱) نرگس مست نوازشگر مردم‌دارش / خون عاشق به قدح گر بخورد نوشش باد
- ۲) زان نمکدان لب شیرین شورانگیز تو / دانه خال سیه بر قرص سیمین بسته‌اند
- ۳) بلبلیکان با نشاط، قمریکان با خروش / در دهن لاله مشک، در دهن نحل نوش
- ۴) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر / کاین سر پرهوس شود خاک در سرای تو

۱۴- مفهوم کلی «طاعت آن نیست که بر خاک نهی پیشانی / صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست» با همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ..... قرابت دارد.

- ۱) تا دیده‌ات ز پرتو اخلاص روشن است / انوار حق ز چشم تو پنهان نمی‌شود.
- ۲) گر به اخلاص رخ خود به زمین سایب صبح / روشن از خانه چو خورشید برون آبی صبح
- ۳) عبادت به اخلاص نیت نکوست / وگره چه آید ز بی مغز پوست
- ۴) خود که جوید ز کمند سر زلف تو خلاص / که به اخلاص رود گردن نخجیر در او

۱۵- با توجه به متن زیر از کلیله و دمنه، کدام گزینه فاقد استخراج نکات زبانی است؟

«از تهمت و غیبت و دوستی دنیا و دیگر منکرات پرهیز واجب دیدم و از بدان بریدم و به نیکان پیوستم و هیچ یار و قرین چون صلاح نیست و آن جای که همت به توفیق آسمانی پیوسته باشد و زود دست دهد و به هیچ انفاق کم نیاید.»

- ۱) وجود شبکه معنایی «تهمت و غیبت و یار و قرین»
- ۲) کاربرد دستور تاریخی پیوسته باشد و دست دهد.
- ۳) کاربرد واژگان متضاد چون بدان و نیکان
- ۴) کاربرد لغات عربی (صلاح، توفیق، قرین، ...)

۱۶- مفهوم کلی بیت «به موج آویز از ساحل پرهیز / همه دریاست ما را آشیانه» با کدام گزینه قرابت ندارد؟

- ۱) عشق تو حیاتی است که ما زنده از آنیم / بی‌عشق رخت زنده زمانی نتوان بود
- ۲) جان قدسی در تن خاکی دو روزی بیش نیست / موج دریا دیده در ساحل نمی‌گیرد قرار
- ۳) موج دریا را تپیدن رقص عیش زندگی است / بسمل او را به بی‌آرامی است آرام‌ها
- ۴) ما زنده برآنیم که آرام نگیریم / موجیم که آسودگی ما عدم ماست

۱۷- در کدام بیت موسیقی شعر با محتوای آن هم‌سویی ندارد؟

- ۱) ای ساربان آهسته ران کارام جانم می‌رود / وان دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود
- ۲) ای نفس خرم باد صبا / از بر یار آمده‌ای، مرحبا
- ۳) ما همه چشمیم و تو نور ای صنم / چشم بد از روی تو دور ای صنم
- ۴) چو برخاست از دشت گرد سپاه / کس آمد بر رستم از دیدگاه

۱۸- لحن و فضای حاکم بر شعر در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) پیاده ندیدی که جنگ آورد؟ / سر سرکشان زیر سنگ آورد؟
- ۲) مرا مادرم نام مرگ تو کرد / زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
- ۳) نیارست کردن کس ایدر گذر / ز دیوان و پیلان و شیران نر
- ۴) نباشد همی نیک و بد پایدار / همان به که نیکی بود پایدار

۱۹- کدام گزینه درباره متن زیر نادرست است؟

- «روزی شخصی پیش بهلول بی ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جای نیاوردی؟ او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته‌اند. گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته‌اند، اما لگد کم خورده است.»
(لطایف الطوائف)

۱) لحن متن روایی و طنزآمیز است.

۲) از تلمیح و تمثیل بهره برده است و در مذمت بی ادبی است.

۳) زبان نوشته ساده و قابل فهم است و جملات کوتاه است.

۴) کاربرد تاریخی افعال مثل «سرشته‌اند» و «لگد کم خورده است».

۲۰- در همه گزینه‌ها ویژگی «کاربردهای کهن واژگانی که امروزه به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شوند» مشهود است به جز

.....

۱) اندر آن وقت که بر لوح قلم رفت همی / فخر کردند به پیروزی او لوح و قلم

۲) دگر از یوسف گمگشته سخن نتوان گفت / تپش خون زلیخا نه تو داری و نه من

۳) نظر به چشم تو گفتم مگر نظر دارم / خیال چشم تو بر گوشه نظر بنشست

۴) هر دم از این باغ بری می‌رسد / تازه‌تر از تازه‌تری می‌رسد

«بانک سوال موسسه یاوران دانش»

۲۱- در همه گزینه‌ها به جز .....، شاعر از تکرار منظم موسیقی و هم‌سویی وزن و عاطفه بهره برده است.

۱) گفت که تو شمع شدی قبله این جمع شدی / جمع نیم شمع نیم دود پراکنده شدم

۲) خوش می‌روی در کوی ما خوش می‌خرامی سوی ما / خوش می‌جهی در جوی ما ای جوی و ای جویای ما

۳) از در درآمدی و من از خود به در شدم / گویی از این جهان به جهان دگر شدم

۴) رستم از این نفس و هوا زنده بلا مرده بلا / زنده و مرده وطنم نیست به جز فضل خدا

۲۲- در تحلیل متن زیر، کدام گزینه کاملاً درست بیان شده است؟

- «درد مرا به گیتی دارو پدید نیست / دردی که از فراق بود درد بی دواست»
گنجی است عاشقان را صبر ار نگه کنی / کاو رویِ زرد سرخ کند، پشت گوژ راست»
- (۱) به کارگیری «را» در معنی «برای» / به کارگیری دو حرف اضافه برای یک متمم
(۲) رابطه‌ی معنایی تضاد بین «درد و دارو» / به کارگیری ردیف «است»
(۳) تشبیه «صبر» به «گنج» / حذف فعل به قرینه‌ی لفظی
(۴) فروانی واژه‌های عربی / واج‌آرایی صامت «د» در بیت اول

۲۳- کدام عبارت از نظر سبک‌شناسی درست است؟

- (۱) هر چیزی که حس می‌کنیم یا لمس می‌کنیم و یا می‌شنویم، نمی‌تواند متن باشد.
(۲) زدن عینک زیباشناسی برای تشخیص قالب و ردیف از نکات فکری متن است.
(۳) ایجاد انگیزه و پویایی در شعر، شناسایی نکات ادبی است.
(۴) مصراع «صبر بر جور فلک کن تا برآیی روسفید» از کنایه و تمثیل بهره برده است.

۲۴- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) وزن، امری حسی است که بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.
(۲) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، موجب کشف لحن در متن می‌شود.
(۳) وزن علاوه بر جنبه‌ی تزئینی داشتن، جزء طبیعت شعر است.
(۴) وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه، بار حماسی فضای شعر را غنی‌تر می‌سازد.

۲۵- با توجه به متن زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- «چون بشناختم که آدمی، شریف‌تر خلاق است و قدر ایام خویش نمی‌داند، در شگفت افتادم و چون نیک بنگریستم، دریافتم که مانع آن، راحت اندک و نیاز حقیر است که مردمان بدان مبتلا گشته‌اند.»
- (۱) متن از کتاب کلیله و دمنه است و کاربرد واژگان کهن در آن مشهود است.
(۲) در این متن، راحتی گذرا و نیازهای کم‌اهمیت انسان موجب غفلت انسان بیان شده است.
(۳) بیش‌تر جمله‌ها در این متن کوتاه و قابل فهم هستند.
(۴) از نکات ادبی متن می‌توان به آرایه‌های تشبیه و تضاد اشاره داشت.

۲۶- در کدام گزینه «واژه‌آرایی» مشهود است؟

- (۱) مشو دلتنگ اگر یک چند اشکت بی‌اثر باشد / که سازد خاک را گلزار، آب آهسته‌آهسته
(۲) ای گدایان خرابات، خدا یار شماست / چشم انعام مدارید ز انعامی چند
(۳) دل بر امید وعده‌ او چون توان نهاد / چون عمر، پایدار و فلک دستگیر نیست
(۴) سیر سپهر و دور قمر را چه اختیار / در گردشند برحسب اختیار دوست

۲۷- در همه‌ی گزینه‌ها واج آرایه صامت و مصوت محسوس است، به جز .....
(۱) سیری مباد سوخته‌ی تشنه‌کام را / تا جرعه‌نوش چشمه‌ی شیرین گوار توست
(۲) به لاله‌های چمن چشم بسته می‌گذرم / که تاب دیدن دل‌های داغدارم نیست
(۳) ور چو خورشیدت نبینم کاشکی همچون هلال / اندکی پیدا و دیگر در نقابت دیدمی
(۴) دوش در حلقه‌ی ما قصه‌ی گیسوی تو بود / تا دل شب سخن از سلسله‌ی موی تو بود

۲۸- در کدام بیت آرایه‌ی «واژه‌آرایی» دیده نمی‌شود؟

(۱) از روی دوست تا نکنی رو به آفتاب / کز آفتاب روی به دیوار می‌کنی
(۲) عاقلانش باز زنجیری دگر بر پا نهند / روزی از زنجیر از هم بگسلد دیوانه‌ای
(۳) چون روی تو دل فریب و دل‌بند / در روی زمین دگر نباشد
(۴) دلبستگی به تار ندارند نغمه‌ها / از بهر مصلحت به رگ تار می‌روند

۲۹- معنی بیت «خُرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست / جبهه‌ی وا کرده‌ای پیوسته چون گل بایدهش» در کدام گزینه صحیح آمده است؟

(۱) در جبهه‌های نبرد، رزمندگان پیوسته همچون گل از مال اندک دنیا گذشتند.
(۲) جبهه‌ها به رزمندگان همچون گل آموخت که از مال ناچیز دنیا که در بساط داشتند، بگذرند.
(۳) هر کس اندکی از مال دنیا در اختیار دارد، باید پیوسته مانند گل شاد باشد.
(۴) هر کس مثل گل شاد و خندان باشد، می‌تواند پیوسته مال اندک دنیا را در بساط خود داشته باشد.

۳۰- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) گر رهاند پای خود از دست گل / گل بماند خشک و او شد مستقل
(۲) پای سرو از قد رعنا‌ی تو در گل می‌رفت / خاصه آن وقت که بر طرف گلستان بودی
(۳) ای خوشا راه دین و امر خدای / از گل تیره رو بر آر دو پای
(۴) تعلق حجاب است و بی‌حاصلی / چو پیوندها بگسلی اصلی

۳۱- همه‌ی گزینه‌ها به استثنای گزینه ..... درباره‌ی تأثیر وزن در شعر فارسی درست است.

(۱) پس از عاطفه، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل در شعر است.
(۲) وزن از ارکان شعر است و بدون وزن، کم‌تر می‌توان عواطف را برانگیخت.
(۳) شاعر برای انتقال بهتر احساس و عاطفه خود از وزن کمک می‌گیرد.
(۴) وزن ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود و بیرون از حواس ماست.

۳۲- مفهوم کلی بیت همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه ..... یکسان است.

(۱) پنهان ز دیده‌ها و همه‌ی دیده‌ها از اوست / آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست
(۲) شمع جویی و آفتاب بلند / روز بس روشن و تو در شب تار
(۳) چون نور که از شمع جدا هست و جدا نیست / عالم همه آیات خدا هست و خدا نیست
(۴) جهان جمله فروغ نور حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان

۳۳- نام شاعر در مقابل کدام بیت نادرست آمده است؟

- ۱) مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم / جرس فریاد می دارد که بر بندید محمل‌ها (سعدی)
- ۲) برگزین از کارها پاکیزگی و خوی نیک / کز همه دنیا گزین خلق دنیا این گزید (ناصر خسرو)
- ۳) هر که می خواهد که از سنجیده گفتاران شود / بر زبان بند گرانی از تأمل بایش (صائب تبریزی)
- ۴) حدیث دل حدیثی بس شگفت است / که در عالم حدیثش در گرفته است (عطار نیشابوری)

۳۴- در کدام گزینه واج آرای صامت و مصوت، هر دو مشاهده می شود؟

- ۱) خیزید و خز آید که هنگام خزان است / باد خنک از جانب خوارزم وزان است
- ۲) دانه خال تو خون از چشم صیاد آورد / این سپند شوخ آتش را به فریاد آورد
- ۳) خود گرفتی این عصا در دست راست / دست را دستان موسی از کجاست
- ۴) گر نه عاشق شده است برگ درخت / از چه رخ زرد گشت و پشت دوتا

۳۵- کدام گزینه از مراحل پنج گانه برای بررسی متون آثار مکتوب نیست؟

- ۱) شناسایی و استخراج نکات ادبی
- ۲) شناسایی و استخراج نکات زبانی
- ۳) خوانش
- ۴) شناسایی و استخراج لحن و آهنگ

۳۶- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) نگاهی کلی به متن پیش از خواندن دقیق متن ضروری است.
- ۲) پس از خوانش متن سراغ شناسایی و استخراج نکات ادبی می رویم.
- ۳) نتیجه گیری پایانی شعر، مفهومی، ذهنی و معنوی است.
- ۴) در مرحله استخراج نکات ادبی، به مواردی مانند شبکه معنایی، تمثیل و قالب شعر می پردازیم.

۳۷- در کدام بیت واژه آرای بر تأثیر آهنگین بیت افزوده است؟

- ۱) آینه سکندر جام می است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا
- ۲) دلم گرفته این روزها دلم تنگ است / میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است
- ۳) ما را سری است با تو، که گر خلق روزگار / دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم
- ۴) خیزید و خز آید که هنگام خزان است / باد خنک از جانب خوارزم وزان است

۳۸- حس و حال عاطفی کدام بیت با دیگر ابیات متفاوت است؟

- ۱) مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم / جرس فریاد می دارد که بر بندید محمل‌ها
- ۲) ای نفس خرم باد صبا / از بر یار آمده‌ای، مرحبا
- ۳) گفت که شیخی و سری، پیشرو و راهبری / شیخ نیم، پیش نیم، امر تو را بنده شدم
- ۴) عید آمد و عید آمد یاری که رمید آمد / عیدانه فراوان شد تا باد چنین بادا

۳۹- در کدام گزینه آرایه واژه آرای بیش تر است؟

- ۱) گوشه گرفتم ز خلق و فایده‌ای نیست / گوشه چشمت بلای گوشه نشین است
- ۲) غم در دل تنگ من از آن است که نیست / یک دوست که با او غم دل بتوان گفت
- ۳) باز این چه شورش است که در خلق عالم است / باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است
- ۴) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشه بامی که پریدم، پریدم

۴۰- اشعار زیر به ترتیب سروده کدام شاعران است؟

- الف- پس هستی من ز هستی اوست / تا هستم و هست، دارمش دوست
ب- گو بهار دل و جان باش و خزان باش، ار نه / ای بسا باغ و بهاران که خزان من و توست
- (۱) خواجهی کرمانی - حافظ
(۲) ایرج میرزا - هوشنگ ابتهاج
(۳) فیض کاشانی - مولوی
(۴) شهریار - ابوالقاسم حالت

